

Obsah

Upozornění	2
Použité zkratky	6
Oddíl A	
Východiska	7
I. Vnitrostátní, mezinárodní a evropský rozměr práva	7
1. Úvodní poznámky	7
2. Vnitrostátní právo	7
3. Mezinárodní právo (= mezinárodní právo veřejné)	8
4. Právo Evropských společností	10
Oddíl B	
Mezinárodní právo	12
II. Mezinárodní právo (veřejné) - pojem, specifika, subjekty	12
1. Pojem a specifika mezinárodního práva	12
2. Subjekty mezinárodního práva	14
a) <i>Státy</i>	14
b) <i>Mezinárodní organizace</i>	16
c) <i>Další subjekty mezinárodního práva</i>	16
3. Koncepce vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva	16
III. Pojem mezinárodní smlouvy a smluvního práva mezinárodního a vnitrostátního	18
1. Pojem a označení mezinárodní smlouvy, její části	18
2. Smluvní právo mezinárodní	19
3. Vnitrostátní právo mezinárodních smluv	20
4. Třídění mezinárodních smluv	20
a) <i>Počet smluvních stran</i>	20
b) <i>Možnost přístupu k mnohostranné smlouvě</i>	20
c) <i>Forma smlouvy</i>	21
d) <i>Úroveň sjednání smlouvy</i>	21
e) <i>Obsah smlouvy z hlediska věcného</i>	21
f) <i>Normativní obsah smlouvy, smlouvy "inter partes" a "erga omnes"</i>	21
g) <i>Smlouvy "self-executing"</i>	22
5. Zásady mezinárodního smluvního práva	23
a) <i>Zásada "pacta sunt servanda"</i>	23
b) <i>Zásada dobré víry</i>	23
c) <i>Zásada smluvní volnosti a svobodné vůle stran</i>	24
d) <i>Zásada nezávaznosti smluv pro třetí strany</i>	24

e) Zásada vyloučení zpětné působnosti smluv	24
f) Zásady <i>lex posterior derogat legi priori</i> a <i>lex specialis derogat legi generali</i>	25

IV. Vznik mezinárodní smlouvy 26

1. Sjednání textu smlouvy	26
a) <i>Sondáž a expertní jednání</i>	26
b) <i>Přijetí a autentifikace textu</i>	27
2. Schvalování smluv	27
a) <i>Vnitrostátní procedura schvalování mezinárodních smluv</i>	27
b) <i>Kategorizace smluv podle Ústavy ČR pro účely schvalování</i>	27
3. Vyjádření definitivního souhlasu se smlouvou po jejím vnitrostátním schválení	29
4. Vstup smlouvy v platnost	30
5. Platnost a účinnost mezinárodní smlouvy. Prozatímní provádění smlouvy	31
6. Prezentace textu a jazyk smlouvy	32
a) <i>Smlouvy dvoustranné</i>	32
b) <i>Smlouvy mnohostranné</i>	33
7. Technické zajištění právního života smlouvy	33
8. Výhrady k mezinárodním smlouvám	34
a) <i>Pojem výhrady</i>	34
b) <i>Připustnost výhrady</i>	34
9. Výklad mezinárodních smluv	34
10. Vyhlášení mezinárodních smluv v ČR	36

V. Mezinárodní smlouva v českém vnitrostátním právu. Její bezprostřední závaznost pro vnitrostátní subjekty (jednotlivce) 38

1. Úvodní předpoklad	38
2. Závaznost mezinárodní smlouvy v oblasti vnitrostátního práva	38
a) <i>Smlouvy, předmětem jejichž úpravy jsou vnitrostátní právní vztahy</i>	38
b) <i>Smlouvy přímo (legislativně technicky) použitelné na právní poměry vnitrostátních subjektů (smlouvy "self-executing")</i>	40
c) <i>Aplikace a použití smlouvy</i>	41
3. Uvedení mezinárodní smlouvy do vnitrostátního práva	41
4. Odkaz na mezinárodní smlouvy (v ústavě, v jednotlivých zákonech) a jeho právní účinky	43
a) <i>Podmínky odkazu</i>	43
b) <i>"Právní síla" (postavení) mezinárodní smlouvy ve vnitrostátním právu</i>	44
c) <i>Platnost mezinárodní smlouvy a její účinky z hlediska vnitrostátního práva</i>	45
d) <i>Vyhlášení mezinárodní smlouvy jako podmínka její přímé vnitrostátní závaznosti</i>	46
e) <i>Zvláštní kategorie mezinárodních smluv podle čl. 10a Ústavy</i>	46
f) <i>Vztah mezinárodních smluv a Ústavy ČR</i>	47
Výňatky z Ústavy České republiky	47

Oddíl C	
Právo Evropské unie	49
Úvodní informace o EU	49
VI. Evropská integrace a vznik Evropských společenství a Evropské unie.	
Současný stav	49
1. Základ evropské integrace po druhé světové válce	49
2. Nová metoda integrace: nadstátnost	50
3. Stadia integrace. Evropská společenství a Evropská unie	51
<i>a) Vznik a počáteční vývoj Evropských společenství</i>	51
<i>b) Vznik Evropské unie</i>	52
4. Povaha a právní postavení Společenství	54
<i>a) Nadstátnost (supranacionalita)</i>	54
<i>b) Věcné vymezení pravomocí (jen informativně)</i>	55
5. Právní subjektivita Společenství	56
6. Charakter Evropské unie v současnosti	56
7. EU dnes - Smlouva o ústavě pro Evropu	58
VII. Organizační struktura Evropských společenství a Evropské unie	61
1. Úvodní přehled organizační (institucionální) struktury ES a EU	61
2. Evropská komise	62
<i>a) Pravomoci Komise</i>	62
<i>b) Složení</i>	62
2. Rada Evropské unie	64
<i>a) Složení</i>	64
<i>b) Pravomoc</i>	65
<i>c) Hlasování v Radě</i>	65
<i>d) Výbor stálých zástupců (COREPER)</i>	67
3. Evropský parlament	67
<i>a) Vývoj</i>	67
<i>b) Pravomoci</i>	67
<i>c) Složení</i>	68
4. Evropská rada	69
5. Soudní orgány EU	70
<i>a) Úvodní poznámky</i>	70
<i>b) Evropský soudní dvůr</i>	71
<i>c) Soud prvního stupně</i>	72
<i>d) Zvláštní soudní senáty (specializované soudy) - Soud pro veřejnou službu</i>	72
<i>e) Procesní předpisy a senátní struktura soudů</i>	73
<i>f) Řízení před Evropským soudním dvorem a Soudem prvního stupně</i>	73
7. Účetní dvůr	75
8. Evropská centrální banka	75
9. Další pomocné orgány	76
10. Evropská investiční banka	76
11. Tzv. demokratický deficit v ES (EU)	76

VIII. Právní systém ES (EU). Prameny komunitárního práva 78

1. Systém práva Evropských společenství a práva Evropské unie	78
2. Akty členských států (primární právo)	80
3. Akty orgánů Společenství (sekundární právo)	81
a) <i>Druhy aktů Společenství</i>	81
b) <i>Legislativní pravomoci Společenství</i>	83
c) <i>Základní formální náležitosti aktů Společenství</i>	84
4. Postup při přijímání aktů Společenství (procedura legislativní činnosti)	85
a) <i>Úvodní poznámky</i>	85
b) <i>Konzultační postup</i>	85
c) <i>Postup kooperační</i>	86
d) <i>Spolurozhodovací postup</i>	86
5. Obecné zásady komunitárního práva	86
6. Evropský soudní dvůr jako tvůrce práva - právní povaha jeho rozhodnutí	87
7. Závaznost a aplikace komunitárního práva v členských státech	88
a) <i>Přímý účinek komunitárního práva</i>	88
b) <i>Přednost komunitárního práva</i>	88

IX. Vynucování komunitárního práva 89

1. Řízení proti členskému státu, který porušil povinnost stanovenou komunitárním právem	89
a) <i>Řízení před Komisí v rámci její kontrolní pravomoci</i>	89
b) <i>Fáze soudního řízení (před Evropským soudním dvorem)</i>	90
c) <i>Postih státu, který nerespektuje rozhodnutí ESD (čl. 228 Smlouvy ES)</i>	91
2. Řízení proti jednotlivci, který porušil povinnost stanovenou komunitárním právem	94

Příloha 1: Rozsudek ESD ve věci Komise proti ČR 95

Příloha 2: Okruhy ke zkoušce 98

Příloha 3: Ukázky otázek ze zkušebního testu 100

Používané zkratky:

ESD - Evropský soudní dvůr = Soudní dvůr

SPS - Soud prvního stupně

Smlouva ES - Smlouva o založení Evropského společenství

Smlouva EU - Smlouva o Evropské unii